

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
“КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМП’ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ”**

Затверджую
в.о. директора ВСП «КФКТЕ НАУ»
 Юрій ЗІАТДІНОВ
«18» квітня 2023 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ**

Київ 2023

Положення про порядок розроблення і затвердження освітньо-професійних програм у Відокремленому структурному підрозділі «Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету». Київ, ВСП КФКТЕ НАУ, 2023.

Укладачі:

Артем Чуйков, заступник директора з навчально-методичної роботи;

Надія Шевченко, завідувач навчально-методичної лабораторії;

Леся Карачун, методист вищої категорії.

Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради (Протокол № 9 від 13.04. 2023 р.), педагогічної ради ВСП «КФКТЕ НАУ» (Протокол № 5 від 18.04. 2023 р.) та введено в дію наказом директора ВСП «КФКТЕ НАУ» від 18.04. 2023 р. № 56 /од.

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Нормативними підставами для розробки і впровадження цього Положення є Закон України «Про фахову передвищу освіту», Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (за редакцією Постанови Кабінету Міністрів України від [12.06.2019 р. № 509](#)); Наказу Міністерства освіти і науки України «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти» від 24.12.20 р. № 1552, Методичних рекомендацій щодо розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти та інших нормативно-правових актів.

Дія цього Положення поширюється на освітньо-професійні програми підготовки здобувачів фахової передвищої освіти Відокремленого структурного підрозділу «Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету» (далі - Коледж).

Для освітньо-професійних програм, що передбачають міжнародну академічну мобільність, міжнародну акредитацію, участь у програмах подвійного та спільних дипломів, можуть бути визначені додаткові вимоги до їх змісту.

Вимоги Положення поширюються на всі структурні підрозділи Коледжу, що є розробниками освітньо-професійних програм.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Терміни, що використані в Положенні:

академічна мобільність у фаховій передвищій освіті – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

акредитація – оцінювання освітньо-професійної програми та/або освітньої діяльності закладу освіти за цією програмою щодо 1) відповідності стандарту фахової передвищої освіти; 2) спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання; 3) досягнення заявлених у програмі результатів навчання;

атестація здобувачів фахової передвищої освіти – встановлення відповідності результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти вимогам освітньо-професійної програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту;

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

голова робочої групи – педагогічний працівник, який несе відповідальність за її якість, може мати науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньо-професійної програми спеціальністю, стаж педагогічної, науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років; цей працівник може бути головою робочої групи лише однієї освітньо-професійної програми; також може бути, а може не бути одночасно керівником її проєктної групи чи головою випускової комісії;

група забезпечення спеціальності (далі – група забезпечення) – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких Коледж є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітньо-професійних програм за спеціальністю на певних рівнях фахової передвищої освіти, особисто

беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами;

дескриптори Національної рамки кваліфікацій:

відповідальність і автономія – здатність особи застосовувати знання та навички самостійно та відповідально;

знання – осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності; знання поділяються на емпіричні (знання фактів та уявлення) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

комунікація – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

уміння/навички – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем; вміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів);

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти;

ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти;

закриття освітньо-професійної програми – вилучення певної освітньої програми з переліку освітніх програм, що реалізуються в Коледжі;

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку;

здобувачі освіти – особи, які навчаються в закладі освіти на певному рівні освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо результатів навчання та/або професійної діяльності;

кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання);

компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, що визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання; обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин; навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

моніторинг освітньої програми – постійний, цільовий контроль і діагностика стану реалізації освітньої програми на базі систематизації наявних джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами при створенні освітньо-

професійної програми, відстеження освітнього процесу в межах конкретної освітньо-професійної програми за чітко визначеними показниками;

освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації;

проектна група – визначена наказом директора Коледжу група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні фахової передвищої освіти, визначеним цими Ліцензійними умовами;

рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризує рівень складності освітньої програми, сукупність компетентностей, що визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;

результати навчання (програми) – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

спеціалізація – складова спеціальності, що затверджується відповідними урядовими структурами та/або визначається закладом фахової передвищої освіти, що передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну програму підготовки здобувачів фахової передвищої освіти;

спеціальні компетентності – компетентності, актуальні для предметної області та важливі для успішної професійної та/або подальшої навчальної діяльності за певною спеціальністю;

спеціальність – складник галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

стейкхолдери – фізичні та юридичні особи, зацікавлені в реалізації конкретної освітньо-професійної програми, пов'язані з її втіленням/реалізацією та/або можуть впливати на її структуру, зміст та якість.

3. РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ

Освітньо-професійна програма підготовки за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра відповідає п'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК).

Освітні програми

Освітня діяльність в Коледжі здійснюється за відповідними освітньо-професійними програмами (надалі – ОПП).

Освітньо-професійні програми Коледжу спрямовані на здобуття особами, які навчаються, фахової передвищої освіти за освітньо професійним ступенем фахового молодшого бакалавра.

Зміст ОПП Коледжу повинен забезпечувати формування в здобувачів освіти ключових компетентностей, необхідних для самореалізації, активної громадянської позиції, соціальної злагоди і здатності до працевлаштування.

ОПП розробляються з урахуванням вимог Стандартів фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній області (за наявності).

За відсутності затвердженого Стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП містить чітко сформульовані цілі, що відповідають стратегії розвитку Коледжу. Цілі освітньо-професійної програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту.

Обсяг ОПП фахової передвищої освіти визначається в кредитах ЄКТС і складають за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра – 120-180 кредитів ЄКТС.

Нормативна тривалість навчання за освітньо-професійними програмами визначається в академічних роках. Для рівнів фахової передвищої освіти навчальне навантаження здобувача освіти, як правило, складає 60 кредитів ЄКТС за один академічний рік.

Мовою освітнього процесу за освітньо-професійними програмами в Коледжі є державна українська мова, що визначається відповідними Законами.

Основні принципи, на базі яких розробляються ОПП:

- *системність* – дотримання відповідності мети, змісту, методів, форм, засобів, технологій і механізмів реалізації освітнього процесу очікуваним результатам навчання;
- *наступність* – наявність послідовного зв'язку між різними етапами освітнього процесу;
- *інноваційність та інтегрованість освіти і виробничих технологій* – врахування сучасних досягнень розвитку науки та виробництва;
- *студентоцентрованість* – орієнтованість освітнього процесу на здобувача освіти, його здатність навчатися та набувати відповідні компетентності;
- *формування компетентностей здобувачів освіти як їхніх результатів навчання*;
- *врахування потреб, інтересів та вимог усіх зацікавлених сторін*;
- *збалансованість та реалістичність* ОПП – об'єктивність присвоєння кредитів компонентам ОПП; здатність здобувачів освіти у визначені терміни навчання набути очікувані компетентності за результатами виконання програми;
- *гнучкість та мобільність структури ОП* – можливість адаптації структури і змісту ОПП до змін потреб та інтересів зацікавлених сторін;
- *відповідність ОПП національній рамці кваліфікацій*.

Структура та зміст освітніх програм

ОПП повинна містити 1) перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; 2) вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; 3) кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми; 4) очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти випускник/ здобувач фахової передвищої освіти.

Вимоги до ОПП, що регламентовані Стандартами фахової передвищої освіти відповідно до пункту 3 статті 8 Закону України «Про фахову передвищу освіту»:

- перелік обов'язкових загальних та спеціальних компетентностей і результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до попередньої освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра за відповідною спеціальністю;
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (за наявності).

Зміст освітньо-професійної програми повинен мати чітку структуру. Освітні компоненти, включені до освітньо-професійної програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньо-професійної програми повинен відповідати предметній області визначеної для неї спеціальності.

Структура освітньо-професійної програми має передбачати можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами фахової передвищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому чинним законодавством.

ОПП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, що дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Зміст освітньо-професійної програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Освітньо-професійна програма містить такі складові:

- титульна сторінка;
- опис освітньо-професійної програми (містить мету освітньо-професійної програми, предметну область, працевлаштування та продовження освіти, основні підходи до викладання та оцінювання, перелік компетентностей та результатів навчання, ресурсне забезпечення реалізації ОПП, академічна мобільність);
- перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх виконання (розподіл змісту освітньо-професійної програми та обсягу кредитів ЄКТС за обов'язковими і вибірконими освітніми компонентами, структурно-логічна послідовність їх вивчення);
- опис форм атестації здобувачів освіти;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- матриці відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК, співвідношення результатів навчання та компетентностей, співвідношення освітніх компонентів та результатів навчання.

Погодження та затвердження освітньо-професійної програми

Освітньо-професійна програма проходить процедуру погодження освітньо-професійної програми на засіданнях студентської ради, випускової комісії, методичної ради Коледжу. Затверджується освітньо-професійна програма, як правило, педагогічною радою Коледжу та вводиться в дію наказом директора Коледжу.

Моніторинг та перегляд освітньо-професійної програми

Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітньо-професійних програм проводяться з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг та створення сприятливого й ефективного навчального середовища для здобувачів освіти.

Процес моніторингу освітньо-професійних програм передбачає аналіз та оцінювання таких факторів:

- зміст та актуальність програми;
- зміни потреб суспільства;
- навчальне навантаження, навчальні досягнення та успішність здобувачів освіти;
- очікування, потреби та задоволеність здобувачів освіти щодо програми;
- очікування та задоволеність роботодавців рівнем підготовки випускників.

Організація моніторингу є компетенцією голови робочої групи з розробки освітньо-професійної програми. Моніторинг освітньо-професійної програми та її компонентів здійснюється шляхом періодичного опитування (за необхідності анонімного) здобувачів освіти, викладачів, роботодавців та інших зацікавлених сторін, аналізу результатів опитування із формування висновків і пропозицій щодо необхідності внесення змін або перегляду освітньо-професійної програми.

Моніторинг освітньо-професійної програми проводиться не рідше одного разу на рік. Голова робочої групи з розробки ОПП разом з представниками всіх груп стейкхолдерів забезпечує організацію проведення опитування.

Моніторинг освітньо-професійних програм здійснюється на різних рівнях: від випускової комісії до загальноколеджанського рівня. Результати такого моніторингу обговорюються на засіданні випускової комісії, адміністративній чи методичній раді, на педагогічній раді не менше як один раз на рік. Результати щорічного моніторингу освітньо-професійної програми аналізуються і враховуються під час оновлення ОПП.

Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для розроблення нової ОПП або перегляду та внесення змін до чинної.

Перегляд освітньо-професійних програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Освітньо-професійна програма може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, окрім мети (цілей) і програмних навчальних результатів.

Підставою для оновлення ОПП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції голови робочої групи з розробки освітньо-професійної програми та/або методичної ради і/або педагогічних працівників, які її реалізують;
- результати якості оцінювання;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньо-професійної програми.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик і т.п.).